

2.3.1. Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy k oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, seberegulaci a k udržení psychického zdraví, tj. „psychohygiena, komunikace, role a situace“. Osobnostní a sociální výchova navazuje na vzdělávací obsah této oblasti a prohlubuje jej. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a to zejména k Výchově k občanství a k jejím částem „Člověk ve společnosti“ a „Člověk jako jedinec“. Konkrétně k tématům „lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití“ (Člověk ve společnosti) a „podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj“ (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na učení se praktickým dovednostem spjatým s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Dramatická výchova užívá jako základní metody nástroje dramatické a inscenační tvorby, osobnostní a sociální výchova vedle toho užívá i tréninkové postupy sociálně psychologické povahy, které nemají divadelní podstatu. Propojení se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví je vhodné v tématech reflektujících sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž výrazně přispívá k oblasti Člověk a svět práce, zejména vybavením dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Osobnostní a sociální výchova vyplývá na jedné straně z obecných tendencí vývoje tohoto světa a nároků, které takový vývoj před středoškolské vzdělání staví, a na druhé straně bezprostředně z výchozích kapitol RVP G, které již výše zmíněné nároky reflektují. Osobnostní a sociální výchova pomáhá žákům vést zdravý a zodpovědný život jako jednotlivcům i členům společnosti, poskytuje žákům příležitosti přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji. Rozvíjí u žáků sebeúctu, sebedůvěru a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v

různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci. Učí rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních.

Znalosti a dovednosti získané v rámci Osobnostní a sociální výchovy jim mohou pomoci též reagovat na morální, sociální a kulturní otázky, které před nimi vyvstávají na cestě životem.

Globalizace a další sociokulturní jevy přináší nemalému množství lidí řadu rizik (např. ohrožení psychické stability i fyzické existence nevhodným zacházením s produkty vědy a techniky; sociální problémy související s rychlostí a nepředvídatelností ekonomických pohybů; zvýhodňování podmínek pro globální terorismus; rychlé rozrušování dříve dlouhodobě stabilních sociálních vazeb a kulturních celků; devastace životního prostředí).

Současně s objevováním se a působením těchto rizik hledají lidé cesty, jak jim zabránit nebo jak redukovat jejich destruktivní dopady na jedince i společnosti. Jeden z podstatných směrů, jímž se tyto snahy ubírají, směřuje k pedagogicky ovlivňovanému osobnostnímu a sociálnímu rozvoji každého jedince ve společnosti. K takovému rozvoji, který by založil v lidech předpoklad schopností:

- vytvářet a udržovat si maximum osobní stability, vyrovnávat se s riziky, pečovat o své psychosomatické zdraví;
- pěstovat kvalitní mezilidské vztahy a v procesech sociální interakce ve všech jejích podobách (osobní, politické, interkulturní, profesní, společenské atd.) jednat co nejefektivněji ve prospěch svůj i druhých lidí.

Průřezové téma směřuje k:

- rozvoji osobnostních, individuálních předpokladů každého jedince pro život se sebou samým i s druhými lidmi v aktuálním společenském kontextu;
- rozvoji sociálních (interakčních, vztahových) dovedností pro život s druhými lidmi;
- rozvoji etických předpokladů pro život ve společenství lidí a v tomto světě vůbec.

Akcent na rozvoj výše uvedených schopností, dovedností a předpokladů v rámci studia (a tedy také důvod zařazení tématu do RVP G) vyplývá z aktuálního pojetí všeobecného vzdělání reagujícího na výše uvedené skutečnosti. Pokud má být gymnázium i nadále školou poskytující toto vzdělání, pak se prakticky nemůže vyhnout obecné tendenci rozvíjet obecně lidský potenciál žáků. Znamená to nejen orientovat je v kultuře a vědách, ale též nabídnout jim vzdělávací příležitost pro rozvoj různých typů životních dovedností. Jejich prostřednictvím může žák optimalizovat svou praktickou schopnost orientovat se v sociálních situacích a také zhodnocovat vzdělání, které mu gymnázium poskytne v jiných vzdělávacích oborech.

Průřezové téma svou obecností souvisí prakticky se všemi vzdělávacími oblastmi RVP G. Oblast Jazyk a jazyková komunikace se setkává s tématy, která se v rámci průřezového tématu týkají mezilidské komunikace; oblast Člověk a příroda se může prolínat např. s tematikou ochrany a rozvoje fyzické složky osobnosti, zdravého životního stylu i biologického základu sociálního lidského chování, etiky ve vztahu k životnímu prostředí; oblast Člověk a společnost se může setkat s Osobnostní a sociální výchovou opět na poli komunikace, mezilidských vztahů, sociálních a ekologických problémů, interkulturních kontaktů a dovedností, na poli etiky lidského chování atd.; oblast Člověk a svět práce se snadno prováže s tématy týkajícími se práce na sobě samém, plánování života, rozvoje studijních dovedností, rozvoje řady sociálních dovedností a postojů potřebných pro spolupráci, organizování druhých lidí i zvládnutí konkurence; oblast Člověk a zdraví může být průřezovým tématem významně podpořena např. ve směřování k zdravému životnímu stylu, psychohygieně a hygieně komunikace; oblast Umění a kultura má jednoznačně kontakt s průřezovým tématem díky akcentu na rozvoj kreativity, rozvoj emoční inteligence atd.

Rozvoj schopností poznávání (RSP) - integrace ve výuce

prima	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Výchova k občanství Zásady lidského soužití
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
sekunda	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Zeměpis Země ve vesmíru, Planeta Země, Exkurze
	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti
tercie	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Dějepis 2.poloвина 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Výchova k občanství Člověk jako osobnost, Člověk a svět práce
	Zeměpis Orientace v mapě světa, Exkurze
kvarta	Německý jazyk Povolání
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
	Zeměpis Exkurze
kvinta	Francouzský jazyk Výměna názorů
	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína

sexta	Základy společenských věd Psychologie v každodenním životě
	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
	Cvičení z chemie Pokusy z anorganické chemie, Pokusy z organické chemie
	Latina Historické reálie
septima	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Francouzský jazyk Reagujte na informace
	Dějepis Evropa a svět v 2. pol. 19. stol.
	Seminář z geografie Skupinový projekt na dané téma
	Cvičení z analytické chemie Úvod do studia analytické chemie, Kvalitativní analýza anorganických látek, Kvantitativní analýza anorganických látek
	Latina Kulturně-historické reálie
oktáva	Geografie Politická geografie světa
	Seminář a cvičení z chemie Názvosloví, Analýza anorganických a organických látek, Příprava k maturitním a přijímacím zkouškám

Sebezpoznání a sebepojetí (SaS) - integrace ve výuce

prima	Český jazyk a literatura Literatura
	Výchova k občanství Zásady lidského soužití
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností

sekunda	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
tercie	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Dějepis 2. polovina 17. století - konec 18. století, Novověk od konce 18. stol do r. 1914
	Výchova k občanství Člověk jako osobnost, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce
	Zeměpis Orientace v mapě světa
kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Skladba
	Německý jazyk Povolání
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2. světová válka, Svět ve 2. polovině 20. století
	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
	Zeměpis Spolupráce ve světě
	Hudební výchova Umělec a jeho místo ve společnosti
kvinta	Geografie Země ve vesmíru
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sexta	Základy společenských věd Psychologie v každodenním životě
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Cvičení z chemie Pokusy z anorganické chemie
	Latina Historické reálie
septima	Český jazyk a literatura Komunikační výchova

	Chemie Vybrané organické látky v prostředí kolem nás
	Seminář z geografie Planeta Země, Skupinový projekt na dané téma
	Cvičení z analytické chemie Úvod do studia analytické chemie, Kvalitativní analýza anorganických látek, Kvantitativní analýza anorganických látek
	Latina Kulturně-historické reálie
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
oktáva	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Geografie Politická geografie světa
	Dějepisný seminář Kapitoly ze středověku
	Seminář a cvičení z chemie Příprava k maturitním a přijímacím zkouškám

Seberegulace a sebeorganizace (SRaSO) - integrace ve výuce

prima	Výchova k občanství Zásady lidského soužití
	Tělesná výchova Výchova ke zdraví
tercie	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Výchova k občanství Člověk jako osobnost, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce
	Zeměpis Orientace v mapě světa
kvarta	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
kvinta	Geografie

	Kartografie, Austrálie a Oceánie
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
septima	Seminář z geografie Významné objevy poslední doby a geografické novinky, Skupinový projekt na dané téma
oktáva	Geografie Politická geografie světa
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
	Seminář a cvičení z chemie Názvosloví, Příprava k maturitním a přijímacím zkouškám

Psychohygienu (PH) - integrace ve výuce

prima	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti
sekunda	Tělesná výchova Výchova ke zdraví
tercie	Výchova k občanství Člověk jako osobnost, Člověk a zdraví
	Přírodopis Biologie člověka
	Zeměpis Orientace v mapě světa
kvarta	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
sexta	Základy společenských věd Člověk jako jedinec, Psychologie v každodenním životě
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Tělesná výchova Výchova ke zdraví
septima	Biologie Biologie člověka

Kreativita (K) - integrace ve výuce

prima	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti
sekunda	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh
tercie	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh
	Dějepis 2. polovina 17. století - konec 18. století, Novověk od konce 18. stol do r. 1914
	Výchova k občanství Člověk jako osobnost
	Zeměpis Orientace v mapě světa
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Nauka o tvoření slov, Skladba, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh, Literatura
	Dějepis Svět ve 2. polovině 20. století
	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
	Zeměpis Exkurze, Praha, Praktický zeměpis a orientace v terénu, Exkurze
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
kvinta	Geografie Austrálie a Oceánie
	Hudební výchova Tvořivé dramatické činnosti
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sexta	Francouzský jazyk Argumentujte

	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
septima	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
	Seminář z geografie Skupinový projekt na dané téma
oktáva	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
	Konverzace ve francouzském jazyce Konverzace

Poznávání lidí (PL) - integrace ve výuce

prima	Český jazyk a literatura Literatura
	Dějepis Pravěk
	Výchova k občanství Zásady lidského soužití, Rodina
	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
sekunda	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Zeměpis Exkurze
tercie	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Výchova k občanství Člověk jako osobnost, Člověk a zdraví
	Zeměpis Orientace v mapě světa

kvarta	Český jazyk a literatura Literatura
	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
	Zeměpis Exkurze, Praha
kvinta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Základy společenských věd Člověk a společnost
	Geografie Austrálie a Oceánie
sexta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Francouzský jazyk Vysvětlete, omluvte se
septima	Francouzský jazyk Vyjádřete emoce, Reagujte na informace
	Latina Kulturně-historické reálie
	Dějiny umění Umění pravěku
oktáva	Francouzský jazyk Reagovat na informace, názory, pocity, Diskutovat na zadané téma
	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Konverzace ve francouzském jazyce Konverzace

Mezilidské vztahy (MV) - integrace ve výuce

prima	Český jazyk a literatura Literatura
	Dějepis Pravěk, Starověký Orient, Starověké Řecko, Starověký Řím
	Výchova k občanství

	Zásady lidského soužití, Rodina
sekunda	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti
tercie	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Německý jazyk To jsem já, moje rodina, třída, město, domov
	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století
	Výchova k občanství Člověk jako osobnost
	Zeměpis Orientace v mapě světa
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
kvarta	Český jazyk a literatura Literatura
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka
	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
	Zeměpis Praha
kvinta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Francouzský jazyk Umístění dějů na časové ose
	Základy společenských věd Člověk a společnost
	Hudební výchova Tvořivé dramatické činnosti
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti

	Tělesná výchova Lyžařský kurz, Rozvoj pohybových schopností a dovedností
sexta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Francouzský jazyk Argumentujte
	Latina Historické reálie
septima	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Dějepis Evropa a svět v 2. pol. 19. stol., Evropa a svět v 1. polovině 20. století, Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Seminář z geografie Skupinový projekt na dané téma
	Latina Kulturně-historické reálie
	Konverzace ve francouzském jazyce Konverzace
	Dějiny umění Umění starověku
oktáva	Francouzský jazyk Diskutovat na zadané téma
	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Dějepisný seminář Kapitoly ze starověku, Kapitoly ze středověku, Kapitoly z novověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Konverzace ve francouzském jazyce Konverzace

Komunikace (Ko) - integrace ve výuce

prima	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Výchova k občanství Zásady lidského soužití, Rodina

	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
sekunda	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Zeměpis Exkurze
tercie	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh
	Španělský jazyk Konverzace, Psaní
	Výchova k občanství Člověk jako osobnost, Komunikace mezi lidmi, Člověk a svět práce
	Zeměpis Orientace v mapě světa, Exkurze
kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Nauka o tvoření slov, Tvarosloví, Skladba, Pravopis, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh, Literatura
	Německý jazyk Povolání
	Španělský jazyk Konverzace
	Dějepis 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
	Zeměpis Exkurze, Exkurze
kvinta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Francouzský jazyk Umístění dějů na časové ose
	Hudební výchova Tvořivé dramatické činnosti
	Výtvarná výchova

	Tvořivé a dramatické činnosti
sexta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Výtvarná výchova Dějiny umění
	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
	Latina Historické reálie
septima	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Francouzský jazyk Reagujte na informace
	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
	Seminář z geografie Skupinový projekt na dané téma
	Cvičení z analytické chemie Úvod do studia analytické chemie, Kvalitativní analýza anorganických látek
	Latina Kulturně-historické reálie
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
oktáva	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Francouzský jazyk Reagovat na informace, názory, pocity, Diskutovat na zadané téma
	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Dějepisný seminář Kapitoly ze středověku
	Seminář a cvičení z chemie Chemické výpočty, Příprava k maturitním a přijímacím zkouškám
	Konverzace ve francouzském jazyce Konverzace

Kooperace a kompetice (KaK) - integrace ve výuce

sekunda	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
tercie	Výchova k občanství Člověk jako osobnost, Člověk a zdraví, Komunikace mezi lidmi
	Zeměpis Orientace v mapě světa
kvarta	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
septima	Cvičení z analytické chemie Kvalitativní analýza anorganických látek, Kvantitativní analýza anorganických látek

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (ŘPRD) - integrace ve výuce

prima	Výchova k občanství Zásady lidského soužití
	Tělesná výchova Výchova ke zdraví
tercie	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Výchova k občanství Člověk jako osobnost, Komunikace mezi lidmi, Člověk a svět práce
	Zeměpis Orientace v mapě světa
	Tělesná výchova Výchova ke zdraví
kvarta	Český jazyk a literatura Tvarosloví, Skladba, Pravopis, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
	Zeměpis Praktický zeměpis a orientace v terénu
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti

kvinta	Francouzský jazyk Výměna názorů
	Geografie Austrálie a Oceánie
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
sexta	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
	Cvičení z chemie Pokusy z anorganické chemie, Pokusy z organické chemie
	Latina Historické reálie
septima	Cvičení z analytické chemie Úvod do studia analytické chemie, Kvalitativní analýza anorganických látek
	Latina Kulturně-historické reálie
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
oktáva	Seminář z geografie Socioekonomická sféra
	Seminář a cvičení z chemie Chemické výpočty

Hodnoty, postoje, praktická etika (HPPE) - integrace ve výuce

prima	Český jazyk a literatura Literatura
	Dějepis Pravěk, Starověký Orient, Starověké Řecko
	Výchova k občanství Zásady lidského soužití, Rodina
sekunda	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Výchova k občanství Politický systém ČR
	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti

tercie	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Výchova k občanství Člověk jako osobnost, Člověk a zdraví, Komunikace mezi lidmi, Životní názor, víra a náboženství
	Přírodopis Genetika
	Zeměpis Orientace v mapě světa
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
kvarta	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Svět práce pracovní právo
	Výtvarná výchova Umělec a jeho místo ve společnosti
kvinta	Základy společenských věd Náboženství v životě člověka a společnosti
	Geografie Geografie jako věda
sexta	Francouzský jazyk Argumentujte
	Hudební výchova Tvořivé dramatické činnosti
	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
	Cvičení z chemie Pokusy z anorganické chemie, Pokusy z organické chemie
septima	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Francouzský jazyk Vyjádřete emoce, Reagujte na informace
	Geografie

	Místní region
	Seminář z geografie Regionální problémy současného světa
	Cvičení z analytické chemie Úvod do studia analytické chemie, Kvantitativní analýza anorganických látek
oktáva	Francouzský jazyk Diskutovat na zadané téma
	Dějepisný seminář Kapitoly ze starověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Socioekonomická sféra

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (PRVO) - integrace ve výuce

kvinta	Anglický jazyk Čtení, Konverzace
sexta	Francouzský jazyk Argumentujte
	Ruský jazyk Poslech
	Španělský jazyk Komunikační situace
	Dějepis Vrcholný a pozdní středověk, Počátky novověku, Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnost
	Základy společenských věd Psychologie v každodenním životě
	Hudební výchova Tvořivé dramatické činnosti
	Cvičení z chemie Pokusy z anorganické chemie
septima	Francouzský jazyk Vyjádřete emoce
	Biologie Biologie člověka
	Seminář z geografie

	Regionální problémy současného světa
	Dějiny umění Umění středověku
oktáva	Seminář a cvičení z chemie Analýza anorganických a organických látek

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (SODERP) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Společenské složky krajiny
kvinta	Fyzika Fyzikální veličiny a jednotky, Mechanika
	Geografie Přírodní obraz Země
sexta	Ruský jazyk Poslech, Psaní
	Fyzika Molekulová fyzika a termika, Mechanické kmitání a vlnění
	Geografie Metody studia oblastí a regionů
	Cvičení z chemie Pokusy z organické chemie
septima	Fyzika Elektřina a magnetismus
	Biologie Biologie člověka
	Geografie Česká republika, Místní region
oktáva	Francouzský jazyk Reagovat na informace, názory, pocity
	Fyzika Optika, Speciální teorie relativity, Fyzika mikrosvěta, Fyzika v širších souvislostech
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností

	Seminář z geografie Socioekonomická sféra
--	---

Sociální komunikace (SK) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Starověké Řecko, Starověký Řím
kvarta	Zeměpis Společenské složky krajiny
kvinta	Anglický jazyk Konverzace
	Francouzský jazyk Výměna názorů
	Ruský jazyk Psaní
	Španělský jazyk Komunikační situace
	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína, Člověk a společnost
sexta	Francouzský jazyk Vysvětlíte, omluvte se
	Španělský jazyk Čtení, Poslech
	Dějepis Vrcholný a pozdní středověk, Počátky novověku, Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnost
	Základy společenských věd Psychologie jako disciplína, Člověk jako jedinec
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Latina Historické reálie
septima	Ruský jazyk Poslech
	Španělský jazyk Psaní, Komunikační situace
	Dějepis

	Evropa a svět v 2. pol. 19. stol., Evropa a svět v 1.polovině 20.století, Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových dovedností a schopností
	Latina Kulturně-historické reálie
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace
oktáva	Anglický jazyk Poslech
	Španělský jazyk Psaní, Komunikační situace
	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Dějepisný seminář Kapitoly ze středověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Konverzace ve francouzském jazyce Konverzace
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace

Morálka všedního dne (MVD) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Trvale udržitelný rozvoj světa
kvinta	Francouzský jazyk Výměna názorů, Umístění dějů na časové ose
	Dějepis Raný feudalismus
	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
sexta	Dějepis

	Vrcholný a pozdní středověk, Počátky novověku, Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnost
septima	Dějepis Evropa a svět v 2. pol. 19. stol., Evropa a svět v 1. polovině 20. století, Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Seminář z geografie Skupinový projekt na dané téma
oktáva	Ruský jazyk Poslech
	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Dějepisný seminář Kapitoly ze starověku, Kapitoly ze středověku
	Konverzace ve francouzském jazyce Konverzace

Spolupráce a soutěž (SaSo) - integrace ve výuce

sekunda	Zeměpis Planeta Země
kvarta	Zeměpis Spolupráce ve světě
kvinta	Francouzský jazyk Umístění dějů na časové ose
	Geografie Kartografie
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
sexta	Geografie Metody studia oblastí a regionů
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
	Cvičení z chemie Pokusy z organické chemie
septima	Geografie

	Česká republika
	Seminář z geografie Kartografie
	Cvičení z analytické chemie Úvod do studia analytické chemie, Kvalitativní analýza anorganických látek, Kvantitativní analýza anorganických látek
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace
oktáva	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Průřezové téma Výchova demokratického občana má interdisciplinární a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje hodnotový fenomén reprezentující syntézu hodnot spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Občanskou gramotností rozumíme „orientaci ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti“, přičemž tato orientace není samoúčelná, ale má vyústit ve způsobilost konstruktivně řešit problémy. To znamená řešit problémy se svou lidskou důstojností, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, se znalostí a dovedností uplatňovat zásady slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, nýbrž i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní budou žáci více motivováni k diskusím a projevům svých názorů a budou si tak moci vyzkoušet, co obnáší demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast Člověk a společnost, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců – občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. V oblasti Člověk a jeho svět se uplatňuje v tématech reflektujících vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Občanská společnost a škola (OSŠ) - integrace ve výuce

sekunda	Zeměpis Exkurze
tercie	Zeměpis Opakování Afriky, Austrálie a Oceánie a Antarktidy, Amerika
kvarta	Výchova k občanství Stát a právo, Hospodářství a stát
	Zeměpis Společenské složky krajiny, Spolupráce ve světě, Trvale udržitelný rozvoj světa, Kraje ČR, Praha, Místní region

	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
kvinta	Francouzský jazyk Výměna názorů
sexta	Geografie Metody studia oblastí a regionů
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
septima	Geografie Postavení ČR v EU a ve světě
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
oktáva	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Politická geografie

Občan, občanská společnost a stát (OOSS) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Starověké Řecko, Starověký Řím
sekunda	Výchova k občanství Politický systém ČR
	Zeměpis Exkurze
tercie	Dějepis 2. polovina 17. století - konec 18. století, Novověk od konce 18. stol do r. 1914
	Přírodopis Biologie člověka
	Zeměpis Opakování Afriky, Austrálie a Oceánie a Antarktidy, Amerika
kvarta	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2. světová válka, Svět ve 2. polovině 20. století
	Výchova k občanství Stát a právo, Hospodářství a stát
	Přírodopis Základy ekologie

	Zeměpis Společenské složky krajiny, Spolupráce ve světě, Trvale udržitelný rozvoj světa, Úvod do geografie ČR, Sídla ČR, Kraje ČR, Praha, Místní region
	Výtvarná výchova Dějiny umění
kvinta	Francouzský jazyk Umístění dějů na časové ose
	Dějepis Klasické otrokářské státy
sexta	Francouzský jazyk Vysvětlete, omluvte se
septima	Dějepis Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Geografie Postavení ČR v EU a ve světě
oktáva	Francouzský jazyk Reagovat na informace, názory, pocity
	Dějepisný seminář Kapitoly ze starověku, Kapitoly z novověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Politická geografie

Formy participace občanů v politickém životě (POPŽ) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Starověké Řecko, Starověký Řím
sekunda	Výchova k občanství Politický systém ČR
tercie	Dějepis Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Zeměpis Opakování Afriky, Austrálie a Oceánie a Antarktidy, Amerika
kvarta	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, Svět ve 2.polovině 20.století

	Výchova k občanství Stát a právo, Hospodářství a stát
	Zeměpis Společenské složky krajiny, Spolupráce ve světě, Trvale udržitelný rozvoj světa, Exkurze, Kraje ČR, Praha, Místní region
kvinta	Dějepis Klasické otrokářské státy
	Výtvarná výchova Dějiny umění
septima	Dějepis Evropa a svět v 2. pol. 19. stol., Evropa a svět v 1.polovině 20.století, Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Geografie Postavení ČR v EU a ve světě
oktáva	Dějepisný seminář Kapitoly ze středověku, Kapitoly z novověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Politická geografie

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (PD) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Starověké Řecko, Starověký Řím
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sekunda	Výchova k občanství Politický systém ČR
tercie	Dějepis Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Zeměpis Opakování Afriky, Austrálie a Oceánie a Antarktidy, Amerika
kvarta	Český jazyk a literatura Literatura
	Dějepis Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Stát a právo, Hospodářství a stát

	Zeměpis Společenské složky krajiny, Hospodářské složky krajiny, Spolupráce ve světě, Trvale udržitelný rozvoj světa, Administrativní členění ČR, Kraje ČR, Praha, Místní region
kvinta	Dějepis Klasické otrokářské státy
	Výtvarná výchova Dějiny umění
septima	Dějepis Evropa a svět v 1.polovině 20.století, Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Geografie Postavení ČR v EU a ve světě
	Dějiny umění Umění starověku
oktáva	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Politická geografie

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi. Tu je třeba chápat jako princip prostupující celým základním vzděláváním, který podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Podstatnou součástí evropské dimenze v základním vzdělávání je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i při rozhodování o svém budoucím osobním životě.

Průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Průřezové téma prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve výuce se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni navazuje průřezové téma na vzdělávací oblast Člověk a společnost, využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovými historickými a politickými událostmi, které ovlivnily vývoj Evropy a světa, měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Podstatným základem průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství. Průřezové téma akcentuje v jeho vzdělávacím obsahu sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se průřezové téma uplatňuje při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci průřezového tématu se stává oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro práci s originálními zdroji poznávání života a kultury evropské a světové. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o životě a událostech v nich. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání mezikulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje smysl záchrany a uchování světového kulturního dědictví. Posiluje se emotivnost a prožitkovost v daném tématu a vícezdrojovost kulturního poznání. Dramatická výchova, jako doplňkový obor vzdělávací oblasti, umožňuje žákům vcítovat se, vyjasňovat, vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a simulovat řešení situací, v nichž se

uplatňují širší souvislosti evropské a globální. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v kulturně odlišném životním stylu, prostředí a v méně obvyklých situacích. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů a idejí olympismu, významu etického a čestného chování v soutěžích.

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech představuje v RVP G kritický pohled na aktuálně chápané globalizační a rozvojové procesy současného světa.

Rostoucí propojování aktivit ve všech oblastech lidského života, vnímání globálních hospodářských, sociálních, politických, kulturních a environmentálních příznivých prvků a jevů, ale i problémů, proniknutí do podstaty evropské integrace a porozumění sobě samému v tomto kontextu, to vše jsou hlavní přínosy daného tématu pro vzdělávání na gymnáziu.

Nejvhodnějším způsobem, jak toto průřezové téma efektivně naplňovat, je jeho integrace do různých vzdělávacích oblastí, vzdělávacích oborů a vyučovacích předmětů. Silnou stránkou průřezového tématu je získané informace takto zařazovat do uceleného systému vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, se kterými vstupuje žák gymnázia do života. Příležitosti k realizaci průřezového tématu poskytuje celý RVP G. Především je to vzdělávací oblast Člověk a společnost ve všech jejích součástech se zvláštním důrazem na výchovu k občanství a politické kultuře (vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ, zejména tematický okruh Mezinárodní vztahy, globální svět, a také vzdělávací obor Dějepis), dále rovněž oblasti Jazyk a jazyková komunikace a Umění a kultura. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se evropská a globální dimenze uplatňuje především ve vzdělávacím oboru Geografie, kde zahrnuje prakticky všechny tematické okruhy (Přírodní prostředí, Sociální prostředí, Životní prostředí, Regiony), dále ve vzdělávacím oboru Biologie (v ekologické tematice všech okruhů). Nelze však opomenout také dílčí tematiku obsaženou v dalších vzdělávacích oborech této oblasti (Fyzika, Chemie) – vztah člověka k technice a technologiím, stejně tak i výchovu ke zdravému životnímu stylu, tělesné kultuře a posilování fyzické odolnosti (vzdělávací oblast Člověk a zdraví). Nezastupitelným prostředkem k realizaci evropské a globální dimenze je v RVP G vzdělávací oblast Informatika a informační a komunikační technologie. Využívání těchto technologií umožňuje aktivní postupy a formy učení a účast v mezinárodní komunikaci a projektech. Současné globalizační a rozvojové procesy jsou podporovány šířením dalších moderních technologií (chemické technologie, biotechnologie, technologie v lékařství, průmyslové technologie), bez kterých není možný vědecký a společenský (udržitelný) rozvoj.

Realizace Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech ve školní praxi přesahuje možnosti tradiční předmětové výuky. Vyžaduje efektivní týmovou spolupráci učitelů, aplikaci inovačních a netradičních vzdělávacích a výchovných postupů, technik, metod a forem, kooperaci mezi žáky, vytváření projektů, využívání a podporu mimotřídních forem a zájmových aktivit.

Realizaci průřezového tématu podporují také např. kontakty s významnými osobnostmi veřejného života, se sociálními partnery, s humanitárními organizacemi, s kulturními a společenskými institucemi v regionu nebo spolupráce se zahraničními partnerskými školami, zvláště evropskými.

Evropa a svět nás zajímá (ES) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Starověký Orient
-------	------------------------------------

sekunda	Matematika Úměrnosti
	Výchova k občanství Vývoj českého státu
	Zeměpis Exkurze
tercie	Český jazyk a literatura Literatura
	Německý jazyk Orientace v čase a v místě
	Dějepis 2.poloovina 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Zeměpis Asie, Evropa
	Hudební výchova Dějiny hudby
kvarta	Francouzský jazyk Orientace v místě
	Německý jazyk Prázdniny a dovolená
	Španělský jazyk Konverzace
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Nadnárodní organizace
	Přírodopis Základy ekologie
	Zeměpis Orientace na mapě celého světa, Trvale udržitelný rozvoj světa, Exkurze, Hospodářství ČR, Politický systém ČR a její postavení ve světě
kvinta	Francouzský jazyk Výměna názorů
	Dějepis Raný feudalismus

	Hudební výchova Dějiny hudby
sexta	Výtvarná výchova Dějiny umění
septima	Geografie Česká republika, Postavení ČR v EU a ve světě
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
	Dějiny umění Umění středověku
oktáva	Geografie Evropa
	Dějepisný seminář Kapitoly ze starověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Politická geografie, Světové organizace

Objevujeme Evropu a svět (OES) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Pravěk
	Výtvarná výchova Dějiny umění
sekunda	Tělesná výchova Lyžování
tercie	Francouzský jazyk Mluvte o sobě
	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Zeměpis Asie, Evropa, Exkurze
kvarta	Francouzský jazyk Orientace v místě
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství

	Nadnárodní organizace
	Zeměpis Orientace na mapě celého světa, Trvale udržitelný rozvoj světa, Exkurze, Hospodářství ČR, Politický systém ČR a její postavení ve světě, Exkurze
	Hudební výchova Dějiny hudby
kvinta	Dějepis Počátky lidské společnosti, nejstarší starověké civilizace
	Výtvarná výchova Dějiny umění
	Tělesná výchova Lyžařský kurz
sexta	Francouzský jazyk Vysvětlete, omluvte se
septima	Francouzský jazyk Reagujte na informace
	Geografie Česká republika, Postavení ČR v EU a ve světě
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
	Dějiny umění Umění starověku
oktáva	Geografie Evropa
	Dějepisný seminář Kapitoly ze starověku, Kapitoly z novověku
	Seminář z geografie Světové organizace

Jsme Evropané (JE) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Starověké Řecko, Starověký Řím
sekunda	Český jazyk a literatura Literatura
	Dějepis

	Raný středověk, Vrcholný středověk, Pozdní středověk a počátky novověku, Raný novověk
	Výchova k občanství Vývoj českého státu
tercie	Německý jazyk Orientace v čase a v místě
	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Zeměpis Asie, Evropa
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
kvarta	Český jazyk a literatura Obecné výklady o jazyce
	Francouzský jazyk Orientace v místě
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Nadnárodní organizace
	Zeměpis Orientace na mapě celého světa, Trvale udržitelný rozvoj světa, Exkurze, Hospodářství ČR, Politický systém ČR a její postavení ve světě, Místní region
kvinta	Francouzský jazyk Umístění dějů na časové ose
	Dějepis Počátky lidské společnosti, nejstarší starověké civilizace, Klasické otrokářské státy, Raný feudalismus
septima	Dějepis Evropa a svět v 2. pol. 19. stol.
	Geografie Česká republika, Postavení ČR v EU a ve světě
oktáva	Geografie Evropa
	Seminář z geografie

	Světové organizace
--	--------------------

Globalizační a rozvojové procesy (GRS) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Společenské složky krajiny, Trvale udržitelný rozvoj světa
sexta	Dějepis Vrcholný a pozdní středověk, Počátky novověku, Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnost
	Základy společenských věd Psychologie jako disciplína
	Geografie Metody studia oblastí a regionů
septima	Dějepis Evropa a svět v 1.polovině 20.století, Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Základy společenských věd Politologie, Ekonomie
	Geografie Česká republika, Místní region, Postavení ČR v EU a ve světě
oktáva	Geografie Evropa
	Společenskovední seminář Novodobá historie ČR a současnost, Světové organizace
	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (GPJPD) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Hospodářské složky krajiny, Spolupráce ve světě, Trvale udržitelný rozvoj světa
kvinta	Geografie Přírodní obraz Země
sexta	Základy společenských věd Psychologie jako disciplína
	Geografie

	Metody studia oblastí a regionů
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
septima	Dějepis Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Základy společenských věd Politologie, Ekonomie
	Biologie Biologie člověka
	Geografie Česká republika, Místní region, Postavení ČR v EU a ve světě
	Seminář a cvičení z biologie Ekologie živočichů, rostlin a hub
oktáva	Anglický jazyk Čtení, Konverzace
	Ruský jazyk Psaní, Čtení
	Geografie Evropa
	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace

Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (HPMRS) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Společenské složky krajiny, Trvale udržitelný rozvoj světa
kvinta	Ruský jazyk Poslech, Reálie
sexta	Geografie Metody studia oblastí a regionů
septima	Francouzský jazyk Vyjádřete emoce
	Dějepis Evropa a svět v 1.polovině 20.století, Evropa a svět po roce 1945 do současnosti

	Základy společenských věd Politologie, Ekonomie
	Geografie Česká republika, Postavení ČR v EU a ve světě
	Společenskovědní seminář Stát a národ
oktáva	Francouzský jazyk Reagovat na informace, názory, pocity
	Geografie Evropa, Politická geografie světa
	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace

Žijeme v Evropě (ŽE) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Trvale udržitelný rozvoj světa, Úvod do geografie ČR, Sídla ČR, Praha
kvinta	Anglický jazyk Čtení, Poslech, Psaní
	Španělský jazyk Reálie
	Fyzika Fyzikální veličiny a jednotky
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sexta	Francouzský jazyk Vysvětlete, omluvte se
	Španělský jazyk Reálie
	Fyzika Molekulová fyzika a termika, Mechanické kmitání a vlnění
	Hudební výchova Dějiny hudby
septima	Ruský jazyk Poslech, Psaní, Čtení

	Španělský jazyk Reálie
	Dějepis Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Základy společenských věd Politologie, Právo
	Fyzika Elektřina a magnetismus
	Geografie Česká republika, Postavení ČR v EU a ve světě
	Společenskovední seminář Stát a národ
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace
	Dějiny umění Umění novověku
oktáva	Francouzský jazyk Diskutovat na zadané téma
	Španělský jazyk Reálie
	Fyzika Optika, Speciální teorie relativity, Fyzika mikrosvěta, Fyzika v širších souvislostech
	Geografie Evropa
	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Politická geografie, Světové organizace
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace

Vzdělávání v Evropě a ve světě (VES) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Trvale udržitelný rozvoj světa
--------	--

kvinta	Francouzský jazyk Umístění dějů na časové ose
	Dějepis Raný feudalismus
	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína
	Fyzika Fyzikální veličiny a jednotky
sexta	Anglický jazyk Čtení
	Francouzský jazyk Argumentujte
	Ruský jazyk Poslech, Reálie
septima	Španělský jazyk Reálie
	Fyzika Elektřina a magnetismus
	Geografie Česká republika, Postavení ČR v EU a ve světě
	Společenskovední seminář Právo
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace
oktáva	Francouzský jazyk Diskutovat na zadané téma
	Geografie Evropa, Politická geografie světa
	Dějepisný seminář Kapitoly ze starověku
	Seminář z geografie Světové organizace, Cestovní ruch a kulturní dědictví lidstva
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur - tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak budou moci žáci lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Takové klima přispěje ke vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova svojí podstatou prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, ICT, Umění a kultura, z oblasti Člověk a příroda se dotýká např. zeměpisu. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která ze zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Multikulturní výchova zaujímá významné místo v současné i budoucí společnosti založené na multikulturních vztazích. Zásadní význam má zejména pro mladé lidi, kteří se připravují pro život v prostředí, v němž se setkávají a budou se ve stále větší míře setkávat s příslušníky jiných národností, etnik, ras, náboženství, s lidmi jiného životního stylu a jiných uznávaných hodnot. Jejím úkolem je především rozvíjet porozumění žáků sobě samým a hodnotám své kultury, podpořit jejich integraci v širším multikulturním prostředí při zachování vlastní kulturní identity. Škola má při působení na žáky v tomto směru funkci vzdělávací i výchovnou. Aby byla multikulturní výchova úspěšná a efektivní, musí prolínat celým výchovným a vzdělávacím prostředím školy, týkat se také mezilidských vztahů ve škole, mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi učiteli a rodinou. Důležité je i klima třídy na pozadí širšího školního a společenského prostředí a v neposlední řadě také osobnost učitele a jeho kompetentnost apod.

Průřezové téma Multikulturní výchova se neomezuje jen na informace, které žáci získají zejména ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Občanský a společenskovědní základ, Dějepis, Geografie, které mají s multikulturní výchovou úzkou souvislost, ale snaží se stimulovat, ovlivňovat či korigovat postoje, hodnotový systém a jednání žáků, posilovat jejich schopnosti začlenit se do multikulturních aktivit a být úspěšní v mezinárodní spolupráci. Multikulturní výchova se zaměřuje zejména na poznání a pochopení kulturních diferencí mezi lidmi nejrůznějšího původu, mezilidské vztahy, interkulturní komunikaci a přizpůsobení životu v multikulturní společnosti.

Kulturní diference (KD) - integrace ve výuce

prima	Český jazyk a literatura Literatura
	Dějepis Úvod do studia dějepisu, Starověký Řím
sekunda	Český jazyk a literatura Literatura
	Výchova k občanství Stát a národ
	Zeměpis Kartografie, Afrika
	Výtvarná výchova Duchovní a světské umění
tercie	Český jazyk a literatura Literatura
	Dějepis 2. polovina 17. století - konec 18. století, Novověk od konce 18. stol do r. 1914
	Výchova k občanství Životní názor, víra a náboženství
	Zeměpis Amerika, Asie, Exkurze
	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti
kvarta	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2. světová válka, Svět ve 2. polovině 20. století
	Výchova k občanství Nadnárodní organizace
	Zeměpis Orientace na mapě celého světa, Politická mapa světa, Cestovní ruch, Obyvatelstvo ČR
kvinta	Geografie Austrálie a Oceánie
septima	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza

	Dějiny umění Umění středověku
oktáva	Francouzský jazyk Diskutovat na zadané téma
	Geografie Evropa, Zeměpis cestovního ruchu
	Dějepisný seminář Kapitoly z novověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace

Lidské vztahy (LV) - integrace ve výuce

prima	Český jazyk a literatura Literatura
	Dějepis Starověké Řecko, Starověký Řím
	Výtvarná výchova Úvod do předmětu
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
sekunda	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Výchova k občanství Stát a národ
	Zeměpis Kartografie, Afrika
	Hudební výchova Duchovní a světské umění
tercie	Český jazyk a literatura Komunikace a sloh, Literatura
	Francouzský jazyk Mluvte o sobě
	Německý jazyk To jsem já, moje rodina, třída, město, domov
	Dějepis 2.poloвина 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914

	Zeměpis Amerika, Asie
kvarta	Francouzský jazyk Orientace v místě
	Německý jazyk Prázdniny a dovolená
	Španělský jazyk Konverzace
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Zeměpis Orientace na mapě celého světa, Politická mapa světa, Cestovní ruch, Obyvatelstvo ČR
kvinta	Geografie Austrálie a Oceánie
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností
sexta	Základy společenských věd Člověk jako jedinec
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
septima	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Francouzský jazyk Vyjádřete emoce
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
oktáva	Biologie Genetika
	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Dějepisný seminář Kapitoly z novověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie

	Světové organizace
	Konverzace ve francouzském jazyce Konverzace

Etnický původ (EP) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Pravěk, Starověký Orient, Starověký Řím
	Výtvarná výchova Dějiny umění
sekunda	Výchova k občanství Stát a národ
	Zeměpis Kartografie, Afrika
tercie	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Výchova k občanství Životní názor, víra a náboženství
	Přírodopis Biologie člověka
	Zeměpis Amerika, Asie
	Hudební výchova Lidové umění a jeho projevy
kvarta	Český jazyk a literatura Literatura
	Francouzský jazyk Orientace v místě
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Zeměpis Orientace na mapě celého světa, Politická mapa světa, Cestovní ruch, Obyvatelstvo ČR
kvinta	Francouzský jazyk Umístění dějů na časové ose
	Dějepis Počátky lidské společnosti, nejstarší starověké civilizace

	Geografie Austrálie a Oceánie
septima	Dějepis Evropa a svět v 1.polovině 20.století
	Biologie Biologie člověka
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
	Dějiny umění Umění pravěku
oktáva	Francouzský jazyk Reagovat na informace, názory, pocity
	Biologie Genetika
	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace
	Konverzace ve francouzském jazyce Konverzace

Multikulturalita (PM) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Starověký Orient, Starověké Řecko, Starověký Řím
sekunda	Výchova k občanství Stát a národ
	Zeměpis Kartografie, Afrika, Exkurze
	Hudební výchova Duchovní a světské umění
tercie	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Výchova k občanství Životní názor, víra a náboženství

	Zeměpis Amerika, Asie
kvarta	Český jazyk a literatura Obecné výklady o jazyce, Literatura
	Německý jazyk Prázdniny a dovolená
	Španělský jazyk Čtení, Poslech
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Nadnárodní organizace
	Zeměpis Orientace na mapě celého světa, Politická mapa světa, Cestovní ruch, Obyvatelstvo ČR
	Výtvarná výchova Dějiny umění
kvinta	Dějepis Klasické otrokářské státy, Raný feudalismus
	Geografie Austrálie a Oceánie
sexta	Výtvarná výchova Dějiny umění
septima	Dějepis Evropa a svět v 1.polovině 20.století, Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
oktáva	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Dějepisný seminář Kapitoly ze středověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace

Princip sociálního smíru a solidarity (PSSS) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Starověké Řecko
sekunda	Zeměpis Afrika, Exkurze
tercie	Výchova k občanství Životní názor, víra a náboženství
	Zeměpis Amerika, Asie
kvarta	Dějepis Svět ve 2.polovině 20.století
	Výchova k občanství Hospodářství a stát, Nadnárodní organizace
	Zeměpis Orientace na mapě celého světa, Politická mapa světa, Cestovní ruch, Obyvatelstvo ČR
kvinta	Základy společenských věd Náboženství v životě člověka a společnosti
	Geografie Austrálie a Oceánie
septima	Dějepis Evropa a svět v 2. pol. 19. stol., Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
oktáva	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace

Základní problémy sociokulturních rozdílů (ZPSR) - integrace ve výuce

kvinta	Dějepis Raný feudalismus
	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína, Náboženství v životě člověka a společnosti
	Geografie Austrálie a Oceánie

sexta	Anglický jazyk Čtení
	Dějepis Vrcholný a pozdní středověk, Počátky novověku, Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnost
septima	Ruský jazyk Čtení
	Dějepis Evropa a svět v 2. pol. 19. stol.
	Základy společenských věd Politologie
	Biologie Biologie člověka
	Společenskovední seminář Sociální komunikace
oktáva	Anglický jazyk Čtení, Poslech
	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Společenskovední seminář Novodobá historie ČR a současnost, Opakování a rozšiřování učiva společenských věd
	Dějepisný seminář Kapitoly ze starověku
	Seminář z geografie Světové organizace

Psychosociální aspekty interkulturality (PAI) - integrace ve výuce

kvinta	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína
	Geografie Austrálie a Oceánie
sexta	Základy společenských věd Člověk jako jedinec
oktáva	Geografie Zeměpis cestovního ruchu

	Společenskovědní seminář Novodobá historie ČR a současnost, Opakování a rozšiřování učiva společenských věd
	Seminář z geografie Světové organizace

Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (VMSSMLRKP) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Hospodářské složky krajiny
kvinta	Španělský jazyk Čtení, Poslech, Komunikační situace
	Geografie Austrálie a Oceánie
sexta	Anglický jazyk Poslech, Konverzace
	Ruský jazyk Poslech, Reálie
	Španělský jazyk Komunikační situace
septima	Španělský jazyk Čtení, Poslech, Reálie
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace
oktáva	Španělský jazyk Čtení, Poslech, Komunikační situace, Reálie
	Geografie Zeměpis cestovního ruchu
	Seminář z geografie Světové organizace, Cestovní ruch a kulturní dědictví lidstva
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Environmentální výchova v základním vzdělávání vychází z komplexního pojmání vztahu člověka k životnímu prostředí, za něj je považováno vše - od nejbližšího okolí po biosféru planety. Propojuje tak hlediska přírodovědná, sociální, technicko-ekonomická i estetická.

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. V oblasti Člověk a jeho svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. V oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. V oblasti Člověk a společnost téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. V oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s globálními jevy a problémy současného světa vede k péči o základní podmínky života. V oblasti Informační a komunikační technologie umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možnostmi navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Oblast Umění a kultura poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu s oblastí Člověk a svět práce

se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

V době, kdy jsme svědky rychlého zhoršování stavu globálních životodárných systémů z hlediska podmínek udržitelného rozvoje, stala se environmentální výchova důležitým tématem.

Problémy, jež z větší části způsobil člověk (úbytek stratosférického ozónu, znečištění životního prostředí, nastupující změna klimatu, vyčerpání přírodních zdrojů, destrukce přírodních ekosystémů, rychle rostoucí lidská populace, vznik nových epidemií a onemocnění), vyžadují k řešení a prevenci „environmentálně“ vzdělaného občana.

Environmentální výchova představuje nezastupitelný významný předpoklad udržitelného rozvoje, jenž patří i mezi prvořadé zájmy Evropské unie. Základním předpokladem nastoupení cesty k udržitelnému rozvoji je zvýšení ekologického vědomí lidí a jejich odborná připravenost pro kvalitativně nové přístupy v celé technicko-ekonomické a sociální oblasti. Z těchto důvodů se stává environmentální výchova průřezovým tématem vzdělávání na gymnáziu a jedním ze základních pilířů vzdělávání pro udržitelný rozvoj.

Environmentální problémy, jež se v reálném světě vyskytují, se jen málokdy dají vysvětlit pouze v kontextu poznatků jedné disciplíny. Základ pro toto průřezové téma je tedy v celé řadě vzdělávacích oborů, a to jak přírodovědných – Biologie, Chemie, Fyzika, Geografie a Geologie, tak v oborech společenských – Občanský a společenskovědní základ, Dějepis, Člověk a svět práce, Výchova ke zdraví. V pojetí environmentální výuky je tedy nutný posun od tradiční oborové výuky k výuce oborově integrované. Dochází k propojování poznatků a zkušeností z různých oborů a tyto zkušenosti a poznatky jsou potom využívány pro konkrétní řešení environmentálních problémů v praxi (Proč mám třídít odpad? Jak budu vytápět svůj dům a proč? apod.).

Také proto není obsah průřezového tématu zpracován tradičně – pouhým výčtem učiva, ale v podobě problémových otázek, přičemž každá otázka v sobě zahrnuje řadu dílčích problémů.

Důležitým aspektem je nejen vlastní obsah výuky, ale i používané prostředky a působení prostředí. Významnou součástí realizace průřezového tématu může proto být např. ekologizace provozu a prostředí školy, zaměření na řešení problémů v obci a okolí a na spolupráci s různými partnery mimo školu.

Ekosystémy (E) - integrace ve výuce

prima	Přírodopis Botanika
sekunda	Chemie Směsi
	Zeměpis Přírodní obraz Země, Litosféra, Vnitřní a vnější činitelé, Atmosféra, Hydrosféra, Pedosféra, Biosféra, Zeměpis oceánů a Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Exkurze
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti

tercie	Francouzský jazyk Jednoduchá komunikace
	Zeměpis Asie, Evropa, Exkurze
kvarta	Přírodopis Základy ekologie
	Zeměpis Krajina a nauka o ní, Trvale udržitelný rozvoj světa, Exkurze, Geologie a geomorfologie ČR, Klimatologie a meteorologie ČR, Vodstvo ČR, Půdy ČR, Životní prostředí ČR, Kraje ČR, Exkurze
kvinta	Biologie Geologie, Botanika
	Geografie Přírodní obraz Země, Austrálie a Oceánie, Polární oblasti a světový oceán
sexta	Biologie Zoologie
	Geografie Metody studia oblastí a regionů
	Seminář a cvičení z biologie Etologie živočichů
septima	Geografie Česká republika, Místní region
	Seminář a cvičení z biologie Ekologie živočichů, rostlin a hub, Biogeografie
	Seminář z geografie Planeta Země, Fyzickogeografická sféra, Ekologické globální problémy
oktáva	Biologie Ekologie

Základní podmínky života (ZPŽ) - integrace ve výuce

prima	Přírodopis Botanika
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sekunda	Přírodopis Zoologie

	Zeměpis Přírodní obraz Země, Litosféra, Vnitřní a vnější činitelé, Atmosféra, Hydrosféra, Pedosféra, Biosféra, Zeměpis oceánů a Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Exkurze
tercie	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století
	Fyzika Mechanická práce a energie, Jaderná energie
	Chemie Anorganické sloučeniny, Přírodní látky
	Zeměpis Asie, Evropa, Exkurze
kvarta	Francouzský jazyk Orientace v místě
	Fyzika Elektromagnetické děje
	Chemie Atomové jádro (radioaktivita), Chemické reakce (výpočty)
	Přírodopis Neživá příroda, Základy ekologie
	Zeměpis Krajina a nauka o ní, Trvale udržitelný rozvoj světa, Exkurze, Klimatologie a meteorologie ČR, Vodstvo ČR, Půdy ČR, Životní prostředí ČR, Kraje ČR, Exkurze
kvinta	Biologie Geologie, Botanika
	Geografie Geografie jako věda, Přírodní obraz Země, Austrálie a Oceánie, Polární oblasti a světový oceán
sexta	Francouzský jazyk Vysvětlete, omluvte se
	Biologie Zoologie
	Geografie Metody studia oblastí a regionů
	Tělesná výchova Výchova ke zdraví

septima	Chemie Deriváty uhlovodíků, Heterocyklické sloučeniny, Přírodní látky
	Geografie Česká republika, Místní region
	Seminář a cvičení z biologie Ekologie živočichů, rostlin a hub, Biogeografie
	Seminář z geografie Planeta Země, Fyzickogeografická sféra, Ekologické globální problémy
	Dějiny umění Umění pravěku
oktáva	Francouzský jazyk Diskutovat na zadané téma
	Chemie Chemie přírodních látek, Biokatalyzátory, Biochemické děje a jejich zákonitosti
	Biologie Ekologie
	Seminář a cvičení z chemie Příprava k maturitním a přijímacím zkouškám

Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ŽP) - integrace ve výuce

sekunda	Zeměpis Přírodní obraz Země, Litosféra, Vnitřní a vnější činitelé, Atmosféra, Hydrosféra, Pedosféra, Biosféra, Zeměpis oceánů a Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Exkurze
	Tělesná výchova Lyžování
tercie	Matematika Funkce
	Francouzský jazyk Jednoduchá komunikace
	Dějepis 2. polovina 17. století - konec 18. století, Novověk od konce 18. stol do r. 1914
	Výchova k občanství Člověk a zdraví
	Chemie Chemické reakce, Anorganické sloučeniny, Organické sloučeniny, Chemie a společnost

	Zeměpis Asie, Evropa, Exkurze
kvarta	Český jazyk a literatura Literatura
	Francouzský jazyk Orientace v místě
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Fyzika Kam směřuje fyzika?
	Chemie Pozorování, pokus a bezpečnost práce
	Přírodopis Neživá příroda, Základy ekologie
	Zeměpis Krajina a nauka o ní, Trvale udržitelný rozvoj světa, Exkurze, Geologie a geomorfologie ČR, Klimatologie a meteorologie ČR, Vodstvo ČR, Půdy ČR, Životní prostředí ČR, Kraje ČR, Exkurze
	Výtvarná výchova Dějiny umění
Tělesná výchova Rozvoj pohybových schopností a dovedností	
kvinta	Biologie Geologie
	Geografie Přírodní obraz Země, Austrálie a Oceánie, Polární oblasti a světový oceán
sexta	Francouzský jazyk Vysvětlete, omluvte se
	Biologie Zoologie
	Geografie Metody studia oblastí a regionů
	Seminář a cvičení z biologie Etologie živočichů
septima	Francouzský jazyk Reagujte na informace

	Dějepis Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Chemie Deriváty uhlovodíků, Syntetické makromolekulární látky, Vybrané organické látky v prostředí kolem nás
	Geografie Česká republika, Místní region
	Seminář a cvičení z biologie Ekologie živočichů, rostlin a hub, Biogeografie
	Seminář z geografie Planeta Země, Fyzickogeografická sféra, Ekologické globální problémy
oktáva	Biologie Ekologie
	Dějepisný seminář Kapitoly z novověku, Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář a cvičení z chemie Příprava k maturitním a přijímacím zkouškám

Vztah člověka k prostředí (VČP) - integrace ve výuce

sekunda	Český jazyk a literatura Literatura
	Zeměpis Planeta Země, Přírodní obraz Země, Litosféra, Vnitřní a vnější činitelé, Atmosféra, Hydrosféra, Pedosféra, Biosféra, Zeměpis oceánů a Antarktidy, Austrálie a Oceánie, Exkurze
	Tělesná výchova Lyžování
tercie	Matematika Funkce
	Český jazyk a literatura Literatura
	Francouzský jazyk Jednoduchá komunikace
	Dějepis Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Výchova k občanství Člověk a zdraví

	Chemie Chemické reakce, Organické sloučeniny, Přírodní látky, Chemie a společnost
	Přírodopis Biologie člověka
	Zeměpis Asie, Evropa, Exkurze
	Výtvarná výchova Lidové umění a jeho projevy
kvarta	Francouzský jazyk Orientace v místě
	Chemie Pozorování, pokus a bezpečnost práce
	Přírodopis Základy ekologie
	Zeměpis Krajina a nauka o ní, Trvale udržitelný rozvoj světa, Exkurze, Geologie a geomorfologie ČR, Klimatologie a meteorologie ČR, Vodstvo ČR, Půdy ČR, Životní prostředí ČR, Kraje ČR, Exkurze
kvinta	Geografie Země ve vesmíru, Přírodní obraz Země, Austrálie a Oceánie, Polární oblasti a světový oceán
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sexta	Geografie Metody studia oblastí a regionů
septima	Francouzský jazyk Reagujte na informace
	Chemie Deriváty uhlovodíků, Syntetické makromolekulární látky, Vybrané organické látky v prostředí kolem nás, Přírodní látky
	Geografie Česká republika, Místní region
	Tělesná výchova Sportovní kurz
	Seminář a cvičení z biologie Ekologie živočichů, rostlin a hub, Biogeografie

	Seminář z geografie Planeta Země, Fyzickogeografická sféra, Ekologické globální problémy
	Dějiny umění Umění novověku
oktáva	Chemie Biokatalyzátory, Biochemické děje a jejich zákonitosti
	Biologie Ekologie
	Seminář a cvičení z chemie Chemické výpočty, Příprava k maturitním a přijímacím zkouškám

Problematika vztahů organismů a prostředí (PVOP) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Krajina a nauka o ní, Trvale udržitelný rozvoj světa, Geologie a geomorfologie ČR
kvinta	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína, Člověk a společnost
	Geografie Přírodní obraz Země, Austrálie a Oceánie, Polární oblasti a světový oceán
sexta	Základy společenských věd Psychologie jako disciplína
	Biologie Zoologie
	Geografie Metody studia oblastí a regionů
septima	Fyzika Elektřina a magnetismus
	Biologie Biologie člověka
	Geografie Česká republika, Místní region
	Seminář a cvičení z biologie Ekologie živočichů, rostlin a hub, Biogeografie
	Seminář z geografie Planeta Země, Fyzickogeografická sféra, Ekologické globální problémy
oktáva	Chemie

	Chemie přírodních látek, Biokatalyzátory
	Biologie Ekologie

Člověk a životní prostředí (ČŽP) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Krajina a nauka o ní, Trvale udržitelný rozvoj světa
kvinta	Anglický jazyk Čtení
	Ruský jazyk Reálie
	Španělský jazyk Komunikační situace
	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína
	Geografie Přírodní obraz Země, Austrálie a Oceánie, Polární oblasti a světový oceán
	Tělesná výchova Lyžařský kurz
sexta	Španělský jazyk Komunikační situace
	Dějepis Vrcholný a pozdní středověk, Počátky novověku, Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnost
	Fyzika Molekulová fyzika a termika
	Geografie Metody studia oblastí a regionů
septima	Anglický jazyk Čtení
	Fyzika Elektřina a magnetismus
	Chemie Syntetické makromolekulární látky, Vybrané organické látky v prostředí kolem nás, Přírodní látky
	Biologie

	Biologie člověka
	Geografie Česká republika, Místní region
	Společenskovední seminář Stát a národ
	Seminář a cvičení z biologie Ekologie živočichů, rostlin a hub, Biogeografie
	Seminář z geografie Planeta Země, Fyzickogeografická sféra, Ekologické globální problémy
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace
oktáva	Anglický jazyk Čtení, Konverzace
	Španělský jazyk Komunikační situace
	Fyzika Fyzika mikrosvěta, Fyzika v širších souvislostech
	Chemie Chemie přírodních látek, Biochemické děje a jejich zákonitosti
	Biologie Ekologie
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace

Životní prostředí regionu a České republiky (ŽPRČR) - integrace ve výuce

kvarta	Zeměpis Krajina a nauka o ní, Trvale udržitelný rozvoj světa, Místní region
kvinta	Biologie Geologie
	Geografie Přírodní obraz Země, Austrálie a Oceánie, Polární oblasti a světový oceán
sexta	Biologie Zoologie
	Geografie

	Metody studia oblastí a regionů
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
septima	Fyzika Elektřina a magnetismus
	Geografie Česká republika, Místní region
	Tělesná výchova Sportovní kurz
	Seminář a cvičení z biologie Ekologie živočichů, rostlin a hub, Biogeografie
	Seminář z geografie Planeta Země, Fyzickogeografická sféra, Ekologické globální problémy
	Cvičení z analytické chemie Kvalitativní analýza anorganických látek
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace
oktáva	Francouzský jazyk Reagovat na informace, názory, pocity
	Ruský jazyk Poslech, Psaní, Čtení
	Španělský jazyk Komunikační situace
	Biologie Ekologie
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Uplatnění jednotlivce ve společnosti vyžaduje schopnosti umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což se stále více rovná schopnostem zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií - zatím především z tisku, rozhlasu a televize, ve stále větší míře však i z „nových“ médií, která se stávají součástí veřejné komunikace (elektronické deníky a časopisy apod.). Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají velmi nestejný charakter, vyznačují se velmi svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře a fungování), jednak získání dovedností podporujících sebevědomé, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení s oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Přiblížení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah k oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média využívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Umožňuje seznámení se základními pravidly „filmové“ a „televizní“ řeči, a tím přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit i filmové a televizní artefakty.

Zařazení průřezového tématu Mediální výchova do RVP G vychází z toho, jakou povahu má současná společnost. Klíčovým jevem současnosti je obohacení života o proces „medializace“, tedy o skutečnost, že velká většina informací je zprostředkována masovými médii, jejichž produkce má svou vlastní logiku, své zákonitosti – a ty je třeba znát a rozeznávat. V úhrnu

všech komunikačních aktivit neustále vzrůstá podíl těch, jež jsou stimulovány, vynucovány a zajišťovány moderními zprostředkujícími technologiemi – jinými slovy, že neustále stoupá účast jednotlivců i skupin na mediální komunikaci. Poznávání světa i rozhodování v rozmanitých životních situacích od intimního života až po volební chování se děje – mimo jiné – pod jistým vlivem sdělení, která nabízejí tzv. masová média. Tato média jsou ale zároveň součástí globalizující se ekonomiky, jejímž podstatným rysem je masový důraz na spotřebu, prožitek a přítomnost – rysy příznačné pro tzv. masovou společnost. To je trend, který s sebou přináší řadu výhod a obohacení, leč i velké množství rizik (od možné ztráty orientace ve společnosti a v jejích normách a hodnotách až po izolaci a možnost sociopatologického chování). Současná společnost proto vyžaduje, aby se její členové dokázali co nejsamostatněji orientovat v mediální nabídce (od produktů „tradičních“ masových médií po možnosti „nových“ síťových médií). Tento požadavek je natolik silný a významný, že zvládnutí mediální nabídky se stává kompetencí svého druhu.

Postavení masových médií a mediální komunikace v životě člověka je zcela zřetelně jedním z faktorů kvality jeho života, faktorem natolik významným, že s médii není možné nakládat toliko intuitivně, nýbrž především poučeně – je třeba dosáhnout „mediální gramotnosti“. Proto se soustavná příprava pro „život s médii“ – tedy mediální výchova – stává samozřejmou a běžnou součástí vzdělávání ve všech vyspělých společnostech. Současný člověk musí být vybaven poznatky a dovednostmi, které mu umožní orientovat se v masově mediální produkci, využívat ji, ale nepodléhat jí.

Mediální gramotnost představuje soubor poznatků a dovedností, které člověku umožňují nakládat s mediální produkcí, jež se mu nabízí, účelně a poučeně, dovoluje mu média využívat ku svému prospěchu a dává mu nástroje, aby dokázal ty oblasti mediální produkce, které se jím snaží skrytě manipulovat, odhalit.

Mediální výchova se zaměřuje na to, aby v žácích – pomocí rozborů reálné mediální produkce a prostřednictvím vlastní tvorby mediálních produktů a osvojování poznatků o fungování médií ve společnosti – soustavně rozvíjela jejich schopnost kriticky a tvořivě nakládat s médii a jejich produkcí, využívat mediální nabídku a udržovat si od ní odstup. Koncepce mediální výchovy se tedy opírá o představu mediální gramotnosti jako souboru dovedností a vědomostí nutných pro orientaci v nepřehledné a neprůhledně strukturované nabídce mediálních produktů, které vytvářejí (znakové, resp. symbolické) prostředí, v němž se současný člověk pohybuje. Mediální výchova by měla vést na jedné straně k obohacení života výchovou k racionálnímu a hodnotnému využívání mediální produkce, na druhé straně ke snížení rizik, jež mediální produkce představuje. Měla by pedagogickými prostředky navozovat směr osobnostního a sociálního vývoje, který by v žácích založil následující předpoklady:

- posílení vědomí vlastní jedinečnosti;
- udržování kritického odstupu od modelů životního stylu, nabízejících se v masových médiích;
- včlenění masových médií do souboru využívaných zdrojů informace, vzdělávání a zábavy;
- kritické prověřování mediálních sdělení ostatními zdroji.

Mediální výchova zahrnuje dvě základní oblasti:

- vědomostní
- společenskovední – nabízí základní poznatky o roli médií ve společnosti a jejich dějinách – jejím přínosem má být to, že si žáci uvědomí význam médií pro život

společnosti, zjistí, jakou roli média sehrávají v každodenním životě (organizují rytmus dne, nabízejí vzory chování, odrážejí vztahy nadřazenosti a podřazenosti apod.) i v historicky vypjatých okamžicích (není náhodou, že zlomové okamžiky nejmodernějších českých dějin se vztahují k „bojům o rozhlas“, vždyť rozhlas je rychle reagující, obecně dostupné médium);

- mediovědní – nabízí základní poznatky o médiích samotných a jejich chování, poskytuje postupy pro kritický přístup k mediální produkci – jejím přínosem má být to, že si žáci uvědomí „mediální logiku“ promítající se do mediálních produktů (pravidelnost a předvídatelnost zpravodajství, stereotypní vnímání menšin, orientaci na spotřební chování, podporu ekonomického úspěchu apod.);
- dovednostní – umožňuje vlastní mediální produkci – jejím přínosem je to, že žáci vlastní prací poznají, za jakých okolností mediální produkce vzniká, čím je podmiňována a omezována, jakou roli hraje orientace na vzbuzení zájmu, jakou roli hraje potřeba fungujícího týmu apod.

Průřezové téma svým věcným obsahem souvisí především s těmi vzdělávacími obory, které mají humanitní, sociálněvědní nebo psychologickou povahu, tedy především se vzdělávacími obory: Občanský a společenskovědní základ, Český jazyk a literatura, Dějepis.

Občanský a společenskovědní základ

Mediální výchova přináší žákům především doplnění představy o fungování rozhodovacích procesů v politické komunikaci (význam médií a „medializace“, funkce veřejného prostoru, rizika mediální manipulace), o moci a její demokratické kontrole (představy o společenské úloze žurnalistiky – „čtvrtý stav“, „hlídací pes demokracie“ apod.), o veřejnosti a veřejném mínění (zvláště postavení výzkumů veřejného mínění v mediální produkci). Dále jim nabízí představu o současných trendech v mediální produkci podmíněných masovostí mediální produkce a její orientací na zisk a spotřebu (depolitizace politických témat, zezábavňování, zestejňování).

Český jazyk a literatura

Mediální výchova nabízí žákům aplikaci představ o konstrukci významu předváděného (je třeba ukázat, že když se nějaký charakteristický rys něčemu přisuzuje, například osobě ve zpravodajství, postavě v seriálu či účastníkovi reality show, nemusí to být jeho skutečná vlastnost, nýbrž „umělé“ přisouzený rys), o hře s doprovodnými (konotovanými) významy (použití slov „podnikatel“, „tunelování“ či „technoparty“ rozehrává jisté představy a média s těmito představami pracují, jako by byly obecně platné), o stereotypech a mýtech, o kultuře, o roli uměleckého projevu, o realističnosti – mediální výchova umožňuje využít poznatky o jazykových a dalších znakových kódech při rozvoji kritického čtení textů.

Dějepis

Mediální výchova poskytuje žákům poznatky o souvislostech mezi vývojem médií a vývojem moderních společností, o institucích, na nichž tyto společnosti stojí, o vzniku a vývoji veřejné sféry. Poukaz na vnímání prostředků veřejné komunikace (obavy i naděje, které vyvolávalo každé „nové“ médium v dějinách lidské komunikace) umožňuje strukturovat a obohatit uvažování o současné situaci. Zvláštní téma představuje role médií ve vypjatých dějinných okamžicích (noviny v roce 1848, rozhlas v květnu 1945 a srpnu 1968 apod.). Samostatnou část představují dějiny technických prostředků rozšiřujících možnosti komunikace.

Tematické okruhy Mediální výchovy zahrnují složku vědomostní a dovednostní. Tyto složky se vzájemně doplňují a prolínají a tvoří fakticky jeden celek.

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (KČPPMS) - integrace ve výuce

prima	Dějepis Starověký Orient
tercie	Dějepis 2.polovina 17.století - konec 18.století, Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Výchova k občanství Člověk a zdraví, Komunikace mezi lidmi
	Chemie Organické sloučeniny
	Tělesná výchova Sportovní teorie
kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Nauka o tvoření slov, Tvarosloví, Skladba, Pravopis, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh, Literatura
	Francouzský jazyk Orientace v čase
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Zeměpis Politický systém ČR a její postavení ve světě, Seminární práce na zadané téma
	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti
kvinta	Základy společenských věd Člověk a společnost
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sexta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Francouzský jazyk Reagujte na informace

	Dějepis Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
	Dějiny umění Umění novověku
oktáva	Geografie Světová ekonomika a její trendy
	Tělesná výchova Sportovní teorie
	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku, Projekt na dané téma

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (IVMSR) - integrace ve výuce

tercie	Dějepis Novověk od konce 18.stol do r.1914
	Výchova k občanství Člověk a zdraví
	Chemie Anorganické sloučeniny
kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Nauka o tvoření slov, Tvarosloví, Skladba, Pravopis, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh, Literatura
	Dějepis Moderní doba - svět 1914-1939, 2.světová válka, Svět ve 2.polovině 20.století
	Zeměpis Politický systém ČR a její postavení ve světě, Seminární práce na zadané téma
	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti

kvinta	Základy společenských věd Člověk a společnost
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Tělesná výchova Sportovní teorie
sexta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
	Seminář z geografie Kartografie
oktáva	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku, Projekt na dané téma

Stavba mediálních sdělení (SMS) - integrace ve výuce

kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Nauka o tvoření slov, Tvarosloví, Skladba, Pravopis, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh, Literatura
	Francouzský jazyk Orientace v čase
	Zeměpis Politický systém ČR a její postavení ve světě, Seminární práce na zadané téma, Exkurze
sexta	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
oktáva	Seminář z geografie

	Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku, Projekt na dané téma
--	---

Vnímání autora mediálních sdělení (VAMS) - integrace ve výuce

sekunda	Výtvarná výchova Duchovní a světské umění
	Tělesná výchova Sportovní teorie
tercie	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Nauka o tvoření slov, Tvarosloví, Skladba, Pravopis, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh, Literatura
	Zeměpis Politický systém ČR a její postavení ve světě, Seminární práce na zadané téma
kvinta	Základy společenských věd Člověk a společnost
	Hudební výchova Tvořivé dramatické činnosti
sexta	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
oktáva	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku

Fungování a vliv médií ve společnosti (FVM) - integrace ve výuce

prima	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sekunda	Zeměpis Geografie jako věda
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
tercie	Francouzský jazyk Jednoduchá komunikace
	Výchova k občanství

	Člověk a zdraví, Komunikace mezi lidmi
	Hudební výchova Tvořivé hudební činnosti
kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Nauka o tvoření slov, Tvarosloví, Skladba, Pravopis, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh, Literatura
	Zeměpis Hospodářské složky krajiny, Spolupráce ve světě, Politický systém ČR a její postavení ve světě, Seminární práce na zadané téma
	Tělesná výchova Sportovní teorie
kvinta	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sexta	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Dějepis Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
oktáva	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku, Projekt na dané téma

Tvorba mediálního sdělení (TMS) - integrace ve výuce

tercie	Zeměpis Exkurze
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Nauka o tvoření slov, Tvarosloví, Skladba, Pravopis, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh, Literatura
	Francouzský jazyk Orientace v čase
	Zeměpis

	Politický systém ČR a její postavení ve světě, Seminární práce na zadané téma, Exkurze
sexta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Hudební výchova Tvořivé dramatické činnosti
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
oktáva	Francouzský jazyk Reagovat na informace, názory, pocity
	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku, Cestovní ruch a kulturní dědictví lidstva, Projekt na dané téma

Práce v realizačním týmu (PRT) - integrace ve výuce

sekunda	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
tercie	Výchova k občanství Člověk a zdraví
	Tělesná výchova Sportovní teorie
kvarta	Český jazyk a literatura Slovní zásoba a význam slova, Nauka o tvoření slov, Tvarosloví, Skladba, Pravopis, Zvuková stránka jazyka, Obecné výklady o jazyce, Komunikace a sloh, Literatura
	Francouzský jazyk Orientace v čase
	Zeměpis Politický systém ČR a její postavení ve světě, Seminární práce na zadané téma, Exkurze
kvinta	Tělesná výchova Sportovní teorie
sexta	Výtvarná výchova

	Tvořivé a dramatické činnosti
	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
oktáva	Francouzský jazyk Diskutovat na zadané téma
	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku

Média a mediální produkce (MMP) - integrace ve výuce

kvinta	Anglický jazyk Čtení, Psaní, Konverzace
	Ruský jazyk Poslech
	Španělský jazyk Komunikační situace
sexta	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Základy společenských věd Politologie
	Fyzika Elektřina a magnetismus
	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
	Společenskovední seminář Sociální komunikace
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace
	Dějiny umění Umění novověku
oktáva	Francouzský jazyk Diskutovat na zadané téma
	Společenskovední seminář

	Novodobá historie ČR a současnost
	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku
	Konverzace ve španělském jazyce Konverzace

Mediální produkty a jejich význam (MPJV) - integrace ve výuce

kvinta	Anglický jazyk Poslech
	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína
sexta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Základy společenských věd Politologie
	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
	Společenskovědní seminář Sociální komunikace
oktáva	Francouzský jazyk Reagovat na informace, názory, pocity
	Geografie Světová ekonomika a její trendy
	Seminář z geografie Socioekonomická sféra, Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku

Uživatelé (U) - integrace ve výuce

kvinta	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína
sexta	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza

	Společenskovední seminář Sociální komunikace
oktáva	Francouzský jazyk Diskutovat na zadané téma
	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku

Účinky mediální produkce a vliv médií (UMPVM) - integrace ve výuce

kvinta	Základy společenských věd Sociologie jako disciplína, Člověk a společnost
	Výtvarná výchova Tvořivé a dramatické činnosti
sexta	Český jazyk a literatura Komunikační výchova
	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Anglický jazyk Čtení, Psaní, Konverzace
	Francouzský jazyk Reagujte na informace
	Ruský jazyk Poslech, Psaní
	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
	Seminář z geografie Významné objevy poslední doby a geografické novinky
	Konverzace ve francouzském jazyce konverzace
oktáva	Geografie Světová ekonomika a její trendy
	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku

Role médií v moderních dějinách (RMMD) - integrace ve výuce

kvinta	Výtvarná výchova Dějiny umění
sexta	Český jazyk a komunikační výchova ČJ a komunikační výchova
septima	Ruský jazyk Poslech
	Dějepis Evropa a svět po roce 1945 do současnosti
	Tělesná výchova Sportovní teorie
	Kulturní seminář Kulturní produkty a jejich analýza
oktáva	Dějepisný seminář Kapitoly z dějin 20. století
	Seminář z geografie Světové organizace, Regionální problémy se zaměřením na ekonomiku